

Széchenyi István Városi Könyvtár

Telefonszám: 99/511-250

Honlap: www.szivk.hu

E-mail cím: konyvtar@szivk.hu

A SZÉCHENYI ISTVÁN VÁROSI KÖNYVTÁR STRATÉGIAI TERVE 2016-2020

Sopron, 2016. június 10.

A stratégiai tervet jóváhagyta:

**Horváth Csaba
igazgató**

Módosítások jegyzéke

Dátum	Oldalszám	Módosítás

Tartalomjegyzék

1. Bevezetés.....	4
1.1. A stratégia tervezés célja.....	4
1.2. A könyvtár bemutatása.....	4
1.2.1. Általános adatok.....	4
1.2.2. A könyvtár részlegei:.....	4
1.2.3. A könyvtár története.....	5
1.3. Küldetésnyilatkozat.....	5
1.4. Jövőkép.....	6
2. Helyzetértékelés.....	7
2.1. SWOT elemzés.....	7
2.2. A makrokörnyezet elemzése – PGTTJ.....	9
2.2.1. A település bemutatása.....	9
2.2.2. Politikai tényezők.....	9
2.2.3. Gazdasági tényezők.....	10
2.2.4. Társadalmi tényezők.....	14
2.2.5. Technológiai tényezők.....	16
2.2.6. Jogi tényezők.....	20
3. Átfogó célok.....	23
4. Kiemelt stratégiai célok.....	23
4.1. Minőségfejlesztés a könyvtárban.....	23
4.1.1. Belső partneri kapcsolatok.....	23
4.1.2. Külső partnerkapcsolatok.....	23
4.1.3. Folyamatszabályozás.....	24
4.1.4. Külső kommunikáció.....	24
4.2. Infrastruktúra.....	24
4.2.1. A meglévő épület bővítésével új terek kialakítása (közösségi tér).....	24
4.2.2. Modern technológiai fejlődéssel lépést tartani.....	24
4.3. Szolgáltatások.....	25
4.3.1. Az integrált könyvtári rendszer karbantartása, fejlesztése.....	25
4.3.2. Az olvasási kultúra és a digitális írástudás fejlesztése.....	25
4.3.3. Digitális tartalomszolgáltatás fejlesztése.....	25
4.3.4. Fiókkönyvtári hálózat bővítése.....	25
5. Záró rendelkezések.....	26

1. Bevezetés

A Széchenyi István Városi Könyvtár stratégiai terve a Sopron Megyei Jogú Város (továbbiakban SMJV) Integrált településfejlesztési stratégia: 2014-2020 és a Központi Statisztikai Hivatal vonatkozó adatainak felhasználásával készült.

1.1. A stratégia tervezés célja

Világunk állandó mozgásban, változásban van. Az emberek élete felgyorsult, a rendelkezésre álló információk megsokszorozódtak, a technikai fejlődés hihetetlen távlatokat nyithat meg. Ezekhez a külső körülményekhez a könyvtárnak is alkalmazkodnia kell, választ kell adnia a külső környezet által támasztott kihívásokra, de eközben folyamatosan törekednie kell kitűzött céljai megvalósítására is. Ennek hatékony eszköze a stratégiai tervezés, mely a külső körülményeket és a belső adottságokat figyelembe véve segíti, hogy a könyvtár meg tudjon felelni a felhasználók által támasztott igényeknek és megvalósíthassa céljait.

1.2. A könyvtár bemutatása

1.2.1. Általános adatok

A könyvtár megnevezése: Széchenyi István Városi Könyvtár

Székhelye: 9400 Sopron, Pócsi u. 25.

Levelezési cím: 9401 Sopron, Pf. 99.

Telefonszám: 99/511-250

Fax: 99/311-418

Honlap: www.szivk.hu

E-mail cím: konyvtar@szivk.hu

Fenntartó szerv neve, székhelye: Sopron Megyei Jogú Város Önkormányzat, 9400 Sopron, Fő tér 1.

Alapterület: 1350 m²

Ellátandó terület: Sopron és környéke

1.2.2. A könyvtár részlegei:

- Kölcsonzópult
- Szépirodalom
- Szakirodalom
- Médiatár
- Gyermekkönyvtár
- Helytörténet

- Olvasó- és internetterem, folyóirat-olvasó
- Állománygondozási és Informatikai Osztály
- Kötészet

1.2.3. A könyvtár története

Könyvtárunk története évszázados múltra tekint vissza, elődje a Városi Közkönyvtár 1915-ben nyílt meg. Az intézmény a történelem viharai közepette kisebb megszakításokkal több helyen is működött. 1951-ben Körzeti Könyvtárrá alakult, majd 1952-től Járasi-Városi Könyvtár lett és az akkori Városi Tanács kezelésébe került. A gyermekkönyvtár létrejöttének dátuma 1958-ra tehető, ekkor kapott külön helyiséget a művelődési házban. 1986-ban megnyílt a könyvtár zenei részlege.

Az intézmény életében nagy törést jelentett a 2001-es év tavasza, amikor az Önkormányzat döntése következtében kiköltöztették a város szívében álló Magyar Művelődés Házából (ma Liszt Ferenc Konferencia és Kulturális Központ), mely már közel fél évszázada adott otthont az intézménynek. A könyvtár a volt közgazdasági szakközépiskola régi, elhasználdott épületében nyitotta meg ismét kapuit, mely nagysága és széttagoltsága, elkülönített kis terei miatt sem alkalmas igazán könyvtári célokra, s az akadálymentesítés csak részben oldható meg. Távolabb került a városközponttól, nehezen megközelíthető, rosszak a parkolási lehetőségek. Emellett a legnagyobb gond, hogy itt nem volt lehetőség raktár kialakítására, ezért a város másik felébe került a raktár, ahol az állománynak kb. a fele található és innen vándorolnak oda-vissza a szükséges dokumentumok.

Folyamatosan napirenden volt az új könyvtár építése, de a pályázati lehetőségeket nem sikerült kihasználni, így az új könyvtárárpületre még várnunk kell. Az intézmény a város és a városkörnyék mintegy 40 települése számára nyújt könyvtári szolgáltatást. Jelenleg egy fiókkönyvtárat működtet, ezenkívül a 2006-tól működő kistérségi könyvtári ellátásba folyamatosan kapcsolódnak be a falvak könyvtárai, eddig 30 község tartozik az ellátott települések körébe.

A könyvtár és a gyermekkönyvtár egyaránt rendelkezik saját honlappal, az intézmény jelen van a Facebook-on is. A honlapot egyre többen látogatják, gyorsan nő az online-szolgáltatásokat igénybe vevő felhasználók száma is.

Állománya értékes részét képezi a Helyismereti Gyűjtemény, a Széchenyi Gyűjtemény és a Médiatári Gyűjtemény.

A könyvtár elkötelezte magát a minőségirányítási rendszer bevezetése mellett, szolgáltatásait ennek megfelelően szervezi át.

1.3. Küldetésnyilatkozat

Könyvtárunk települési feladatokat ellátó nyilvános közkönyvtár.

Küldetésünknek tekintjük a használók széles köre számára a minőségi szolgáltatások nyújtását biztosítva az esélyegyenlőséget, a kultúrához történő szabad hozzáférést.

Hiteles, több forráson alapuló, egyetemes és helyismereti információszolgáltatást nyújtunk, a kihívásoknak megfelelő szakmai tudással rendelkező munkatársainkra, és korszerű technikai felszereltségünkre építve.

Támogatjuk az oktatás és képzés minden formáját, a szabadidő eltöltését, fejlesztjük az információs műveltséget és a digitális írástudást.

1.4. Jövőkép

Új épületben megtaláljuk végleges otthonunkat, amely megfelel a XXI. század kihívásainak. Innovatív szolgáltatásainkkal helyi információs központként működünk, mint a tudásalapú társadalom alapintézménye.

Szoros integrációt alakítunk ki a város kulturális intézményeivel. Szellemi-kulturális értékközvetítőként hozzájárulunk városunk és környékének fejlődéséhez.

Könyvtárunk közösségi tér, hagyományos és virtuális találkozóhely minden korosztály számára.

2. Helyzetértékelés

2.1. SWOT elemzés

	ERŐSSÉGEK	GYENGESÉGEK
B E L S Ő K Ö R N Y E Z E T	• folyamatosan gyarapodó állomány – olvasói igények figyelembe vétele • gazdag, igényes állomány – különös tekintettel a médiatár és a helytörténet gyűjteményére • megfelelő keret az állománygyarapításra • újonnan kiadott dokumentumok gyorsan az olvasókhoz kerülnek • jól képzett, elhivatott, segítőkész szakemberek • meghatározott ideig ingyenes internethasználat • wifi szolgáltatás • a könyvtár zárva tartási idejére folyóiratok és olvasótermi dokumentumok kölcsönzése • 16 dokumentum kölcsönzése • lehetőség az online hosszabbításra • rendezvények, foglalkozások • vakok és gyengén látók számára új eszközök, szolgáltatások (Braille billentyűzet és nyomtató, nagyítógép, felolvasó program, színcsíkok felfestése) • csökkent hallók támogatása (indukciós hurok felszerelése) • HUNTÉKA katalógus online hozzáférhetősége, kapcsolódás a megyei közös katalógushoz • együttműködés 30 kistérségi településsel • intézményi könyvkötészet • az átlagos hazai közkönyvtári helyzetnél jobb technikai felszereltség • családi kapcsolatok az olvasókkal • jól működő közösségi szolgálat • jó együttműködés egyes városi intézményekkel	• az olvasói igényeknek nem megfelelő nyitva tartási idő • az épület elhelyezkedése (nehezen megközelíthető), műszaki állapota • könyvtárnak alkalmatlan az épület belső felosztása (kis termekre tagoltság) • parkolási lehetőség hiánya • nem teljes az akadálymentesítettség • az állomány egy része a raktárban van • raktár nagy távolsága és rossz műszaki állapota, mely veszélyezteti az állományt • elégtelen dolgozói létszám • osztályok, dolgozók egymástól való elszigeteltsége („csapat” hiánya) • dolgozók eltérő leterheltsége • alacsony a beiratkozott olvasók létszáma, s ez is csökkenő tendenciát mutat • IKR pontatlansága, hiányosságai • innovatív szolgáltatások hiánya • nem megfelelő kapcsolat, együttműködés a város más kulturális intézményeivel • elégtelen jelenlét, promóció a médiában – nem vagyunk a köztudatban • közösségi tér, konferencia terem hiánya • a programok lebonyolítása a nyitvatartási idő terhére történik • kevés látogatót vonzó rendezvények • az állomány nagy része nincs használatban • akadozó belső kommunikáció • konfliktus kezelési problémák • minőségbiztosítási rendszer hiánya • elégtelen belső tudásmegosztás • fiókkönyvtári hálózat hiánya • technológiai újítások bevezetésének nehézsége (technika és HR)

	LEHETŐSÉGEK	VESZÉLYEK
K Ü L S Ö K Ö R Ü L M É N Y E K	• fenntartó biztosít ingyenes parkolóhelyet, biciklitárolót • szponzorok, támogatók megnyerése • a Széchenyi István Könyvtári Alapítvány (SZIKA) támogatásával új források bevonása • idős és akadályozott olvasók igényeinek megjelenése • használói igény a hosszabb nyitva tartásra • folyamatos pályázati aktivitás (EU-s, önkormányzati, NKA-s, egyéb) • kapcsolatok erősítése (kulturális és oktatási intézmények, Monguz Kft., civil szféra, turista iroda, könyvkiadók, könyvterjesztők, beszállítók) • kitelepülés – külső rendezvények • KSZR támogatás anyagi alapja, kapcsolatai • digitális írástudás fejlesztése • helyi vonatkozású digitalizált tartalmak • elektronikus kormányzati szolgáltatások népszerűsítése • továbbképzések • szakmai rendezvények • publikálási lehetőség • turisták, gyógykezeltek által támasztott igény • többnyelvűség iránti igény (honlap, szórólapok, nyomtatványok) • honlap új platformokon való elérhetősége • a döntéshozók hozzáállása megváltozik • a könyvtár épületével kapcsolatos kedvező változások (új épület, az épület átépítése) • könyvtári eligazító táblák megjelenése a városban • humán erőforrás növelésének lehetősége, új szakemberek megjelenése • források növekedése • új elektronikus tartalmak és szolgáltatások megjelenése • új típusú rendezvények – új célcsoportok	• az állománygyarapításra fordítható összeg csökken • könyvtáros életpálya presztízse alacsony – szakemberhiány kialakulása • csökkenő fenntartói támogatás • pályázati lehetőségek csökkenése • nem változik az intézmény elhelyezkedése • KSZR megszűnése • kedvezőtlen jogszabályi változások • közgyűjtemények összevonása • politikai befolyás erősödése a szakmai döntésekben • a digitalizáció előretörésével változó olvasási kultúra és olvasói igények • a könyvtár szerepének ártértékelődése, háttérbe szorulása • a könyvtáráépület területének további csökkenése • megnövekedett migráció, mobilitás kedvezőtlen hatásai a könyvtárhasználatra • a könyvtári szoftver rugalmatlansága az egyedi igények megoldására

2.2. A makrokörnyezet elemzése – PGTTJ

2.2.1. A település bemutatása

Sopron, a Sopron-Fertőd Kistérség központja, a kistérséghez 40 település tartozik, lakosságának száma 100 ezer körüli, területe 857 négyzetkilométer. A települések közel harmada 500 főnél kisebb népességű, további harmadában a lélekszám nagyobb 500 főnél, de nem éri el az 1000 főt. A térségben 3 város van (Fertőd, Fertőszentmiklós, Sopron) és 2 nagyközség (Nagycenk, Sopronhorpács), a községek száma 34.

Sopron város területe 169 négyzetkilométer, lakóinak száma 67 ezer fő. A város 1991 óta megyei jogú városi rangot kapott, ennek megfelelően a városi ellátások köre széles.

A nevelés-oktatási feladatokat 6 bölcsőde, 18 óvoda (ebből 13 önkormányzati, 2 egyházi, 2 a Nyugat-magyarországi Egyetem (továbbiakban NYME), 1 alapítványi fenntartású) 8 általános iskola (5 önkormányzati, 2 egyházi, 1 német nemzetiségi), 3 gyógypedagógiai nevelési-oktatási intézmény és 12 középiskola (ebből 5 önkormányzati fenntartású) látja el, mellettük Horváth József Alapfokú Művészetoktatási Intézmény működik. A NYME-en hat karon oktatnak (Benedek Elek Pedagógiai Kar, Berzsenyi Dániel Pedagógusképző Kar, Erdőmérnöki Kar, Simonyi Károly Műszaki, Faanyagtudományi és Művészeti Kar, Közgazdaságtudományi Kar, Természettudományi és Műszaki Kar).

A Soproni Gyógyközpont – a debreceni egyetem oktatókórháza – 120 000 ember egészségügyi ellátásáért vállal felelősséget Sopron városában és a környéken. Gyógyító, diagnosztikai és rehabilitációs tevékenységük 3 telephelyen folyik.

A város kulturális élete sokszínű: önálló színházi társulattal, helyi, régiós és országos jelentőségű rendezvénysorozatokkal (Soproni Ünnepi Hetek, Soproni Tavaszi Napok, borfesztiválok, Régi Zenei Hetek, Volt Fesztivál, Országos Érembiennálé, Kelta Ünnepe, Páneurópai Piknik Emléknapp), konferenciákkal rendelkezik.

2.2.2. Politikai tényezők

Az elmúlt években bekövetkezett törvényi, jogszabályi változások, átalakították a kultúra területét, ezért megváltozott intézményünk politikai környezete.

Az új Alaptörvény szakított az önkormányzatiság település központú felfogásával. Az önkormányzatok az államigazgatással szorosan együttműködve dolgoznak és az államigazgatási ellenőrzés nagyobb szerephez jut.

A kormányhivatalok a törvényességet felügyelik és beavatkozási lehetőségük is van. Az önkormányzatok gazdálkodását az államigazgatási korlátok határozzák meg, a finanszírozás kötött. A járási hivatalok a megyei kormányhivatalok egységeként működnek.

A Magyar Önkormányzati Törvényben hangsúlyozottabbá vált az önkormányzati kötelező feladatok ellátása.

Átalakult a magyar kulturális intézményrendszer.

Az új Köznevelési törvény szerint az óvoda kivételével a köznevelési intézmények fenntartójává az állam vált. A tankötelezettség terén változás, hogy 3 éves kortól kötelezővé vált az óvoda. Megújult a Nemzeti Alaptanterv és kidolgozták a pedagógus életpálya modellt is.

Módosították „A muzeális intézményekről, a nyilvános könyvtári ellátásról és a közművelődésről szóló törvényt”. A településeken működő, korábban megyei fenntartású muzeális intézmények a székhely szerint illetékes települési önkormányzatok fenntartásába kerültek.

Könyvtárunk önállóan működő gazdálkodási jogkörrel rendelkezik, a Polgármesteri Hivatal felügyelete mellett.

A helyi politika

Városunkat – a 2006. évi önkormányzati választások óta – kormánypárti többségű testület irányítja. A közgyűlés 17 fős, ebből 12 fő a FIDESZ-KDNP, 2 a Jobbik, 3 az MSZP-DK-EGYÜTT-PM tagja.

Intézményünk a Kulturális és Oktatási Bizottság számára évenként beszámolót készít, ill. a következő évi munkatervet is benyújtja.

SMJV településfejlesztési koncepciójában szerepel: „városi-egyetemi könyvtár fejlesztése, pl. egy közös uniós pályázat keretében régóta napirenden van, de eddig forráshiány és egyéb akadályok miatt ez nem realizálódott.” A könyvtár aktuális állapota fejezet felsorolja a jelenlegi problémákat (raktár, épület stb.). Az azonosított kulturális problémák között szerepel, hogy „A városi könyvtár épülete nem központi elhelyezkedésű, területi kapacitása nem elegendő, így jelenleg külső raktárból kölcsönöznek. A levéltár és könyvtár által megkezdett, értékmentő dokumentum digitalizálás folytatása jelenleg csak bizonytalan pályázati forrásokból valósulhat meg.”

A koncepció világosan megfogalmazza, hogy a város közművelődési intézményei, közgyűjteményei a kulturális élet központjaivá kell, hogy váljanak.

2.2.3. Gazdasági tényezők

A gazdasági élet területén hosszú éveken keresztül a 2008-ban Amerikából elindult gazdasági világválság volt a meghatározó. Az euró zónában a gazdaság teljesítménye csökkent, a fejlett világ recesszióba került, melynek hatása Magyarországon is jelentkezett. A munkanélküliségi ráta rekord szintet ért el, 11,7%, az infláció 5% felett volt, magasak voltak a kőolaj és nyersanyagárak. Az utóbbi évek tendenciái a válságból történő lassú kilábalást mutatják.

2014-ben a magyar gazdaság növekedése 3,6%-kal bővült a 2013-as 1,5%-os növekedést követően. Ez a legmagasabb ütemű növekedés volt az Európai Unióban. A növekedés ellenére azonban még mindig nem sikerült elérni a bruttó hazai termék 2007. évi szintjét. Ahhoz azonban, hogy hazánk gazdaságának a régiótól 2006 óta megfigyelhető folyamatos leszakadása ellensúlyozható legyen, sok évi kimagasló gazdasági növekedésre lenne szükség.

2014-ben a beruházások, főleg állami, EU-támogatású projektek jelentették a gazdasági növekedés fő húzóerejét. Közel kilenc év folyamatos csökkenés után 2014-ben 1,5% körüli ütemben bővült a lakosság fogyasztása. Ugyanakkor meg kell említeni, hogy a háztartások fogyasztásának reálértéke 2014-ben, a növekedés ellenére még mindig 7 százalékkal a 2005. évi szint alatt maradt. Az infláció már 2013-ban is nagyon alacsony 1,7% volt, de 2014-ben tovább csökkent, ez javította a

magánháztartások pénzügyi helyzetét. Javult továbbá a pénzpiaci egyensúly, a gazdaság sérülékenysége csökkent. Magyarország árszintje 40%-kal marad el az uniós átlagtól, ezzel a negyedik „legolcsóbb” tagállam vagyunk. A hazai háztartások fogyasztási kiadásainak árszínvonala az ezredfordulótól 2008-ig emelkedett, ekkor közelítette meg a legnagyobb mértékben az EU-27 átlagát, azóta pedig fokozatosan távolodik attól.

A magyar munkaerőpiacot jellemző alacsony szintű foglalkoztatást és magas munkanélküliséget a gazdasági válság időlegesen elmélyítette, azonban 2013-tól kedvezően alakultak a munkaerő-piaci folyamatok: a foglalkoztatottság nőtt, a munkanélküliség és az inaktivitás csökkent. A regisztrált munkanélküliségi ráta a 15–64 éves korosztályban 2014 végére valamivel több mint 7 százalékra csökkent, az előző év végi 9 százalékról. A foglalkoztatási ráta pedig ebben a korosztályban, éves átlagban 58,4-ről 61,1 százalékra emelkedett. Az OECD-tagországok gyakorlatához képest hazánkban a munkaerőpiacon jelenlévők sokat dolgoznak, rangsorban a 8. legtöbbet. Minden harmadik foglalkoztatott naponta ingázik.

A munkanélküliség emelkedésével Európa-szerte nőtt a szegénységi kockázat. Magyarországon a válság során – 2007 és 2012 között – az átlag feletti mértékben, 13%-kal apadtak az inflációs rátával korrigált állami szociális kiadások a GDP csökkenése mellett. Az uniós trendekkel ellentétesen évről évre arányaiban kevesebbet fordítottunk a lakhatás és a társadalmi kirekesztődés kezelésére, ugyanez a helyzet a munkanélküliség kezelésére fordított összegek esetében is. Ezek az intézkedések az amúgy is sérülékeny társadalmi csoportokat érintették negatívan, így felerősítették a korábban megfigyelhető tendenciákat a társadalom szegmentálódására, tovább mélyítették a jövedelmi egyenlőtlenségeket.

A háztartás-statisztikai adatok szerint az egy főre jutó fogyasztásban kultúrára, szórakozásra éves szinten 59 ezer forintot fordítottunk 2013-ban. A kultúrára, szórakozásra fordított összeg teljes fogyasztásban mért aránya a 2005. évihez képest 1,4 százalékkal, a 2010. évihez képest 0,8 százalékponttal csökkent, 2013-ban 7,1%-ot tett ki. A leggazdagabb és legszegényebb lakossági rétegek kultúrára, szórakozásra fordított kiadásai közötti különbség jelentős, 7,7-szeres. A kiadott könyvek száma 2014-ben megközelítette a 12 ezret, a példányszám évek óta tapasztalt csökkenése megállt. A könyvforgalom több mint egynegyede tankönyv volt 2014-ben. Továbbra is tart a gyermek- és ifjúsági könyvek forgalmának növekedése, e téren 2014-ben 10,6 milliárd forintos bevételt regisztráltak, az összeforgalom 18%-át. A 2014. évi könyvforgalom becsült adata 59,5 milliárd forint volt, ami lakosonként átlagosan 6028 forint könyvekre fordított éves kiadást jelentett.

A nyomtatott sajtótermékek példányszámának csökkenése tovább folytatódott, amiben a válság mellett az internetes újságok térhódítása is nagy szerepet játszik.

A könyvtárhasználat ma is jellemzően az egyik legolcsóbb kulturálódási és kikapcsolódási forma, a szolgáltatás viszonylag alacsony kiadást jelent a háztartások számára, illetve néhány helyen térítésmentes. A közel 8000, ma is működő könyvtár nagy része települési (3874 szolgáltatóhely) és iskolai (3207 szolgáltatóhely) könyvtárakból áll. A beiratkozott olvasók száma 2008 és 2011 között emelkedett, azonban a kedvező folyamat 2012-ben megállt, majd 2014-ben ismét csekély emelkedés figyelhető meg. Ekkor a települési könyvtáraknak 1 500 027, a nemzeti és országos szakkönyvtáraknak 63 ezer, az egyéb szak- és munkahelyi könyvtáraknak 752 ezer regisztrált

olvasója volt. A kikölcsönzött könyvtári egységek számát nézve szinte folyamatos csökkenés figyelhető meg 2008 óta.

Helyi gazdasági környezet

Sopron nem tartozik a nagy gazdasági súlyú megyei jogú városok közé. Ezt jelzi, hogy az önkormányzat saját folyó bevételeiből az iparüzési adóbevétel csak 43,5%-os súlyt képvisel, amely jelentősen elmarad a regionális riválisok értékeitől, korlátozva a saját erős fejlesztések megvalósíthatóságának lehetőségeit. Hiányoznak a városból a sok embert foglalkoztató, nagy hozzáadott értékű, termelő típusú tevékenységet folytató iparvállalatok. Sopron gazdasági versenyképességét rontja, hogy a hazai versenytársak mellett a burgenlandi konkurenciával is meg kell küzdenie.

A gazdasági szektorokat vizsgálva megállapítható, hogy Sopronban a mezőgazdaság súlya elenyésző, csak a szőlőművelés és az erdőgazdasági ágazat érdemel említést. Magyarországon a második legnagyobb parkerdő itt található a TAEG Zrt. kezelésében. A nagy múltú borászat néhány pozitív kivételtől eltekintve inkább kulturális, mint gazdasági jelentőségű.

Az iparon belül a feldolgozóipar súlya domináns, azonban a betelepült vállalatok nagy része összeszerelő, vagy más alacsony hozzáadott értékű tevékenységet folytat. A vállalatok jelentős része leányszervezet, korlátozott döntési jogkörrel. Az ágazaton belül kiemelhető az autó- és elektronikai ipar, a fa- és bútorigar, üvegipar, a gumiipar, a fém- és gépipar és a Heineken Hungária Sörgyárak Zrt. révén az élelmiszeripar szerepe.

Az építőipari cégek szerepe a város gazdasági életében nem túl jelentős, jellemző, hogy a terület szakembereinek jelentős része Ausztriában vállal munkát a többszörös bér miatt.

A szolgáltatási ágazat részaránya Sopronban a működő vállalkozások és a foglalkoztatottak száma alapján is meghaladja a 80%-ot. A szektor legjelentősebb alterületei: a logisztika (szereplőit a Sopron Régió Logisztikai Klaszter fogja össze, legfontosabb képviselője a 2011-től önálló GYSEV Cargo Zrt.), a szálláshely-/vendéglátás, a kereskedelem, az ingatlanügyletek, valamint az egészségügyi- és wellness-szolgáltatások. A soproni logisztikai központ az ország 10 kijelölt logisztikai központjának egyike.

Sopron gazdaságában az egészségügyi és szépségipari turizmus átvette az 1990-es évek bevásárló turizmusának helyét, hiszen ezen a területen a szolgáltatások ára még mindig számottevően alacsonyabb, mint Ausztriában. A magas színvonalú szolgáltatások ugyanakkor sok esetben még mindig a szürkegazdaságot erősítik. A 2000-es években a bevásárló turizmus visszaszorulásával párhuzamosan a ruházati és az élelmiszerboltok száma csökkent, ugyanakkor több új bevásárlóközpont is létrejött. Az átrendeződést különösen a belvárosi területeket sújtotta.

A soproni ipari és szolgáltató vállalatok egyaránt komoly munkaerőhiánnyal küzdenek: az osztrák elszívó-hatással szemben a helyben elérhető bérek nem versenyképesek. A potenciális nagybefektetők számára a szakemberhiánynál is súlyosabb problémát jelent a város nem kielégítő közúti megközelíthetősége.

A város gazdasági életében a mikro-, kis- és középvállalkozások a meghatározóak. A város 10 legnagyobb foglalkoztatója közül hat szolgáltató (pl. NYME, Soproni Gyógyközpont), melyek a

non-profit szférában működnek. Ez azt is jelenti, hogy a munkavállalók legalább egy negyede nem a versenyszféra alkalmazottja. A 250 főt meghaladó foglalkoztatotti létszámmal mindössze 8 vállalat működik, ugyanakkor a nagyvállalatok hiányának pozitív hozadéka a világgazdasági folyamatoknak való mérsékeltebb kitettség: Sopron gazdasága a válságévek alatt sem esett vissza jelentősen, a munkanélküliség is csak minimálisan emelkedett.

Sopron határ közeli fekvése miatt a külföldi befektetők számára vonzó területnek számít. Jelenleg már a működő vállalkozások 6,5%-a külföldi érdekeltségű, amely a megyei jogú városok között a legmagasabb érték. A 305 db külföldi érdekeltségű vállalat átlagos saját tőkéje ugyanakkor kifejezetten alacsony: a rendszerváltást követően betelepült osztrák tulajdonú cégek döntő többsége a földrajzi közelség és az olcsó munkaerő jelenléte miatt választotta Sopront.

Az egészségügyi- szépség- wellness szolgáltatások jelentős többsége a Belvárosban összpontosul, ezen kívül a turisztikai szolgáltatók legnagyobb részét a Lőverekben koncentrálódhatnak. Az ipar szereplői az északnyugati városrészben, valamint a két ipari parkban központosulnak.

A legrégebben létrejött ÉNy-i iparterület kedvezőtlen adottságú, megközelítése kizárólag a városon keresztül lehetséges. A terület egy része barna mezőnek számít, kedvezőtlen adottságú, de a meglévő infrastruktúra miatt hosszú távon fennmarad.

A DK-i iparterület a 84-es bevezető út mentén, a GYSEV vasútvonalai által körülhatárolt területen található, ez Sopron legnagyobb zöldmezős iparterülete, mely magánereős beruházásként jött létre. Az Ipari Park közlekedési helyzete kiváló, bár meglévő úthálózata leromlott és hiányos, esetleges bővítése komoly út- és közműfejlesztést igényel.

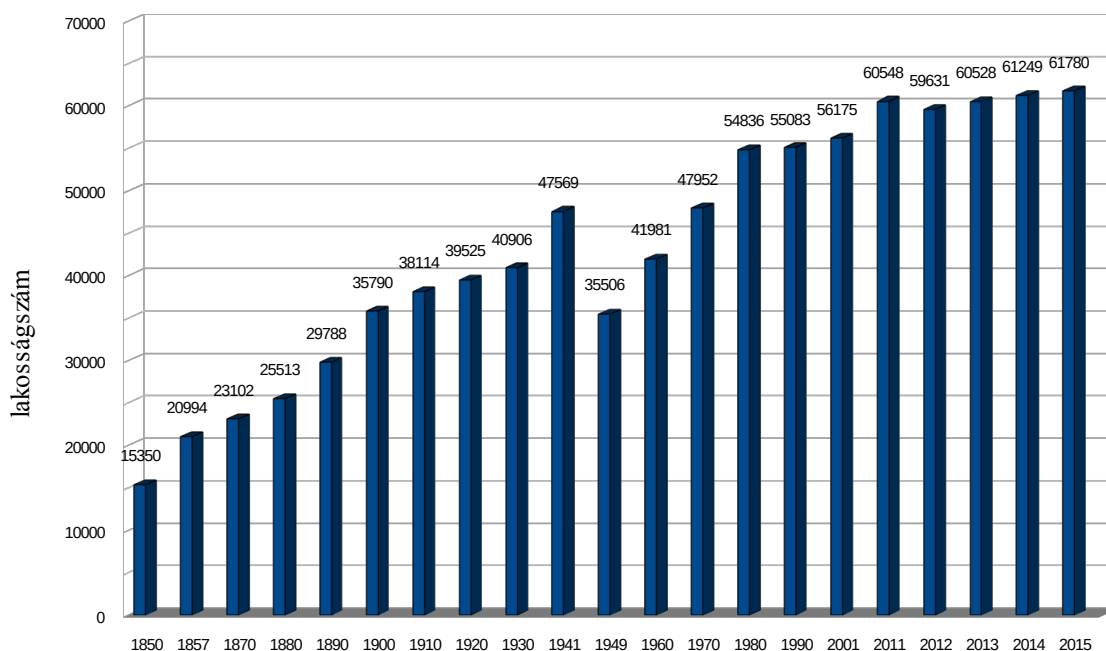
Az Aranyhegyi Ipari Park a soproni gazdaságfejlesztés másik kiemelt szervezete Sopron északi részén fekszik. Az intenzív lakópark-építés ugyanakkor megnehezítette a vállalkozások betelepítését. A korszerű inkubátorház megépítése ellenére az eredeti célt, a technológiai park és innovációs központ funkciót nem teljesen tölti be. Mára az épület döntő részét piaci alapon működő cégek foglalják el. Az egyetemi K+F központ kiköltözött, a tervezett cégek kiválasztási mechanizmus, amelyben az Egyetemnek komoly szerep jutott volna, ma már nem működik. Ez az ipari park számottevően már nem bővíthető.

A város gazdasági életének szereplői a terület fő problémáit az alábbiakban jelölték meg:

- munkaerőhiány
- szakképzés problémái
- a város nem megfelelő minőségű belső közlekedése
- Sopron rossz megközelíthetősége (Bp, Győr felől)
- magas iparterületi ingatlanárak
- városi gazdaságfejlesztési koncepció hiánya
- infrastruktúrával ellátott iparterület hiánya
- egyetem elkülönül a város gazdaságától, nem vált annak szerves részévé
- a fekete munka nagy aránya

2.2.4. Társadalmi tényezők

Sopron város lakossága (1850-2015)

Sopron város népességének számáról az 1850-es évektől rendelkezünk már adatokkal. Az első népességszám kb. 15 ezer volt, ez a szám egészen 1941-ig dinamikus emelkedést mutat, hiszen addigra elérte a 47 ezres értéket. A második világháború után visszaesett az 1930-as szintre és csak 1970-re érte el ismét a háború előtti értéket. Az országos folyamatokkal párhuzamosan az 1980-as évektől lassult a lakosságszám növekedés, de az 1990-es évek második felétől több hullámban is az országos trendektől eltérően alakultak az adatok, ugyanis a stagnálás és csökkenés helyett itt növekedést regisztráltak.

A természetes szaporodásra vonatkozó adatok nem mutattak eltérést az országos átlagtól, a lakosságnövekedés oka elsősorban a határ menti elhelyezkedésből adódó magasabb életminőség lehetősége, vagyis az ausztriai munkavállalás miatti bevándorlás. Ezzel kapcsolatban nem állnak rendelkezésünkre pontos statisztikai adatok, de egyéb vizsgálatok azt mutatták, hogy a bevándorlók főként Kelet-Magyarországról érkező, általában középfokú szakképesítéssel rendelkező, fiatal felnőttkorúak.

Kivándorlás csekély mértékben regisztrálható, amely a fiatal felnőtteket érinti, akik más régióban szereznek diplomát és nem térnek vissza a városba, hanem közeli nagy településen vagy a fővárosban maradnak. A statisztikai adatokból az is kitűnik, hogy magas a különbség az állandó népesség és a lakónépesség között, ami szintén a betelepülők magas számával magyarázható.

Sopron városának korösszetételére az országos tendenciák jellemzőek, vagyis az előregedő lakosság miatt felmerülő problémákkal kell szembenéznie. Ezen belül is ki kell emelni, hogy az egyes városrészek korstruktúrája igen eltérő képet mutat. Az idős lakosság területileg kiugróan a város belső területein koncentrálódik, ott, ahol könyvtárunk is elhelyezkedik. Ugyanígy megfigyelhető a külső, kertvárosias lakóterületeken a 0-14-éves gyermekek magas száma.

A város lakosságának képzettsége tekintetében megállapítható, hogy az érettségizettek és diplomások aránya magasabb, mint a megyei átlag. Az 1000 főre jutó felsőoktatási hallgatói létszám tekintetében is előkelő helyet foglalunk el, így városunk egyetemi városnak tekinthető.

Az egészségügyi állapotot illetően az országos átlaghoz képest 0,8 évvel hosszabban élnek a Soproniak, ez azonban tovább erősíti a város előregedő jellegét.

A város határ menti elhelyezkedésének köszönhetően sok osztrák állampolgár látogat el Sopronba, és vannak akik érdeklődnek a magyar nyelv iránt, vagy közérdekű információkra van szükségük. Ezért fontos a nyelvtudás, az idegen nyelvű tájékoztató anyagok megléte a könyvtárunk számára is.

Nemzetiségek Sopronban 2011

A

soproni kisebbségekre vonatkozóan a 2011-es népszámlálás nyújt adatokat. Ekkor a város lakossága 59459 fő volt. Városunkban 4 kisebbség nemzetiségi önkormányzattal is rendelkezik: a német, a roma, a horvát és a bolgár. Egy személy több nemzetiséghez is tartozhat, ezért az arányok összege meghaladhatja a 100%-ot.

A munkanélküliségi ráta a környező területeken és különösen Sopronban kiemelkedően alacsony az országos adatokhoz képest, hiszen 2015-ben ez a szám mindössze 0,95% volt, míg az országos adat 6,2%, a 4. negyedévben. Bizonyos szakmák tekintetében munkaerőhiány is jelentkezik.

A regisztrált hajléktalanok száma 2015-ben valamivel több, mint 100 fő volt. Több ellátási forma is segíti őket, hiszen nappali melegedő, népkonyha és éjjeli menedékhely is biztosított számukra. A Hajléktalanokat Ellátó Intézeten kívül működik még a Sopron és környéke Család- és Gyermejjóléti Ellátás Intézete, Idősek Otthona, valamint a rokkantak és akadályozottak számára munkalehetőséget biztosító Foreno Foglalkoztatási és Rehabilitációs Nonprofit Kft.

Sopron városában élénk civil élet folyik, amelynek egyik bizonyítéka, hogy számos egyesület, alapítvány és közalapítvány működik, mint például Pátria Közalapítvány, Sopron Segít Közalapítvány, Soproni Sport Közalapítvány, Soproni Városi Gyerme- és Ifjúsági Alapítvány.

2.2.5. Technológiai tényezők

Hírközlés

Az ország településeinek távközlési körzetekbe történt besorolása szerint, Sopron a 20. számú primer körzetben helyezkedik el, 40 településével. A körzet primer központja Sopronban üzemel, a másik központ a Győri gyűjtőgóc (szekunder központ). Ezen keresztül csatlakozik a régiós, és az országos digitális távbeszélő hálózathoz. A nagy áteresztő kapacitású gerincirányú optikai kábel nyomvonala, Sopron-Fertőszentmiklós-Kapuvár-Csorna-Győr viszonylatú.

A területen lévő távközlési szolgáltatók: (vezetékes)

- Magyar Telekom NYRT.

A városban a Magyar Telekom NYRT. meglévő saját infrastruktúrát épített ki. Az optikai hálózat további fejlesztésére lehet számítani, mellyel több szolgáltatás egyidejű párhuzamos igénybe vételét – TV, internet, telefon – biztosítja. A lehető legnagyobb sáv szélesség elérésére törekszik, hogy az optikát, a felhasználóig építi ki.

- UPC Magyarország Kft.

A UPC Sopronban a telefonszolgáltatás beindításával teljes körű telekommunikációs szolgáltatást nyújt, s a Magyar Telekom után a második legnagyobb szolgáltatóvá lépett elő. Teljes egészében, optikai kábellel csak a nagy üzleti kommunikációs partnerek elérését tervezik, akiknek egyénre szabott szolgáltatásokat kívánnak nyújtani.

- Invitel ZRT.

Sopron, mint térség, nagy szálszámú optikai kábelrel csatlakozik fel az Invitel országos (gerinc) hálózatára, a GYSEV vasútvonala mentén Csorna irányából. Az üzleti ügyfelek, egyedi igények alapján történő bekapcsolása optikai kábellel, vagy rádiós eléréssel továbbra is folytatódik. Lakossági ügyfél elérést nem terveznek a későbbiekben sem.

Vezeték nélküli szolgáltatók:

- Antenna Hungária Magyar Műsorszóró és Rádióhírközlési Zrt.

Fő tevékenységi területe, az országos földfelszíni televízió és rádióműsor-szórás, illetve -szétosztás, valamint a műholdas műsorszórás és -szétosztás. A sáv szélesség igény szerinti növelése, modernebb berendezések alkalmazása, esetlegesen az átjátszó állomások besűrítése.

- B-NET Hungária Kereskedelmi és Szolgáltató Kft.

Jelenleg ZNET-MIKRONET Kereskedelmi és Szolgáltató Kft., Sopron működik a megadott telephelyen, és a weboldala is erre az oldalra van átirányítva. A mikrohullámú Internet világában, elképesztő sebességnövekedésre törekcszenek. A ZNET Internet szolgáltatása nemcsak fénysebességgű, hanem a stabilitása is kiemelkedő.

Mobilszolgáltatók: Magyar Telekom Nyrt., TELENOR Magyarország Zrt., Vodafone Magyarország Zrt.

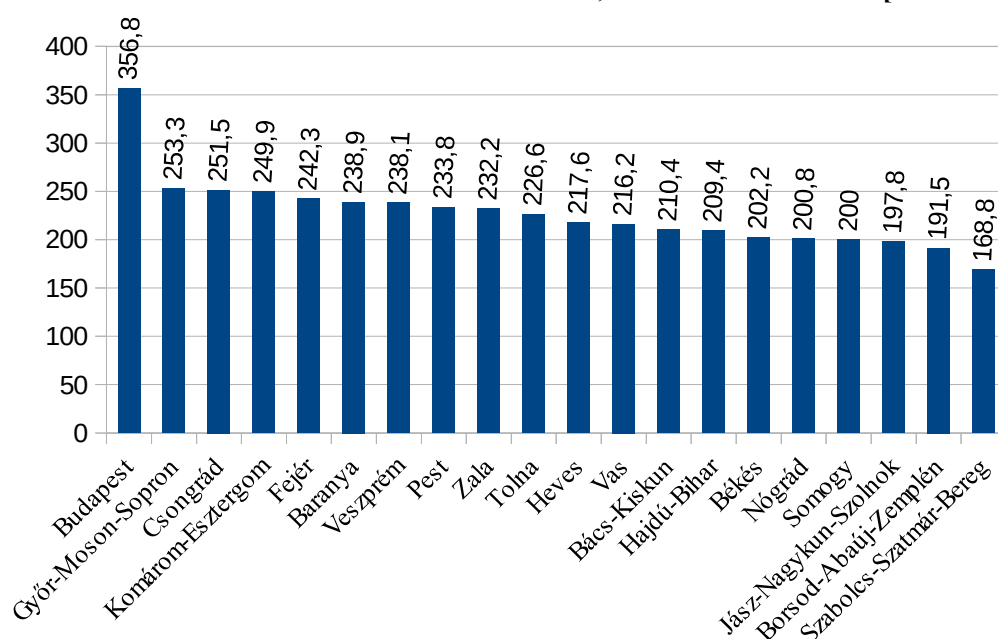
Sopron hírközlési ellátottságát tovább javítja a mobil üzletág. A város területét érintő mikrohullámú kapcsolatok biztosításához a szolgáltatók – bázisállomásokat, fejállomásokat, antenna tartószerkezeteket, antennákat építenek ki.

A háztartás-statisztikai adatok szerint a hírközlésre fordított kiadások aránya összességében alig változott, 2010-ig csökkent, majd újra emelkedett. 2013-ban 6,8% volt, ami valamivel magasabb, mint a 2005. évi szint. A két szélső jövedelmi tized, a leggazdagabbak és legszegényebbek kiadásai közötti különbség az internet-előfizetést is magába foglaló hírközlés esetében 5,3-szeres volt.

Technológia a könyvtárban

A könyvtár számára az elmúlt időszak, legnagyobb kihívása az információ technológia hihetetlen fejlődése, az internet elérés és azon keresztül való kommunikálás tömegessé válása, az e-dokumentumok megjelenése, gyors elterjedése.

Internet-előfizetések ezer lakosra, 2013. december 31. [előfizetés]

A széles sávú internet elterjedése, a mobil kommunikációs eszközök megjelenése, a digitális írástudás gyors fejlődése napjaink valósága, amellyel lépést kell tartani. Egyre olcsóbb az internet elérés, a használó otthon, gyorsan ér el tartalmakat a világhálón.

Győr-Moson-Sopron megyében ezer lakosra 253,3 internet előfizetés jut, ami a megyék közül a legjobb. Ebből Győrre 40,4 Sopronra 18,1 internet-előfizetés jutott 2013-ban.

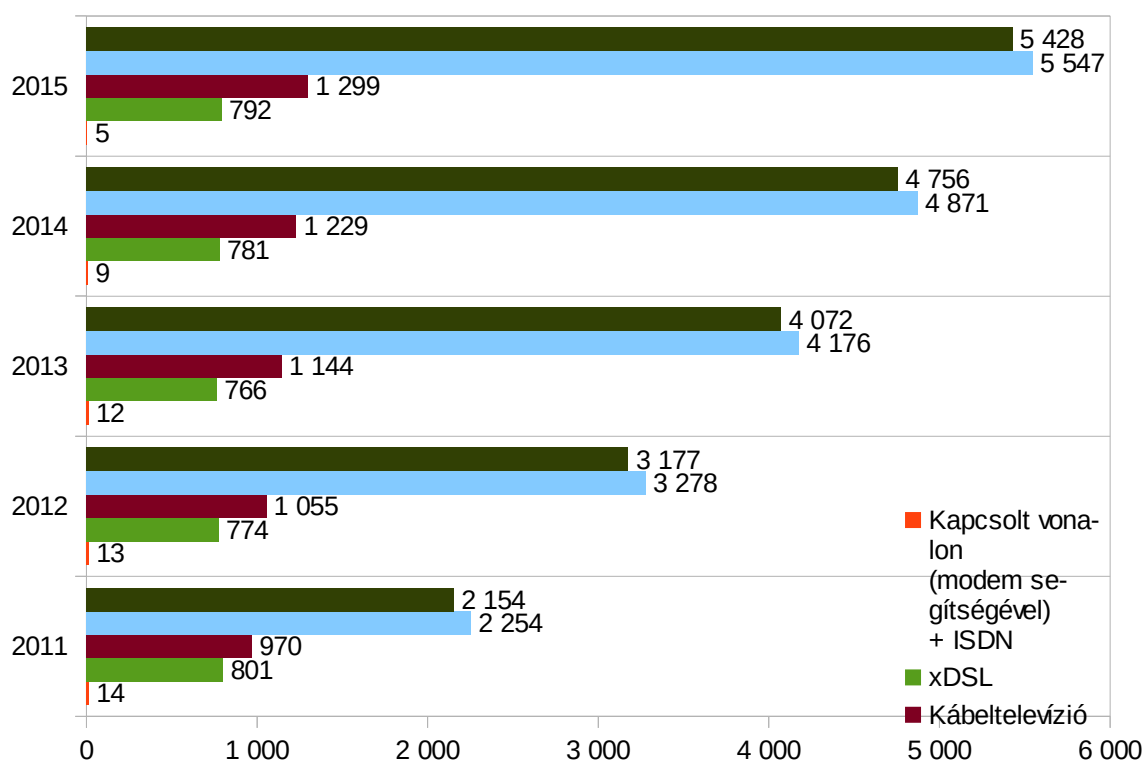
A könyvtár az NIIF szerződés alapján használja az internetet, mely wifi-n keresztül érkezik az épületbe. A Nemzeti Információs Infrastruktúra Fejlesztési (NIIF) Program, a magyarországi kutatói hálózat fejlesztésének és működtetésének programja. A Program a teljes magyarországi kutatási, felsőoktatási és közgyűjteményi közösség számára biztosít:

- integrált országos számítógép-hálózati infrastruktúrát
- a hálózatra épülő kommunikációs, információs és kooperációs szolgáltatásokat,

- élvonalbeli alkalmazási környezetet, és
- tartalom-generálási ill. tartalom-elérési hátteret.

Míg 5-6 évvel ezelőtt az internet használat keresett szolgáltatása volt, az igény egyre inkább csökken, megjelent az a használói réteg, aki saját mobil eszközén veszi igénybe az internetet (wifi) hálózatot.

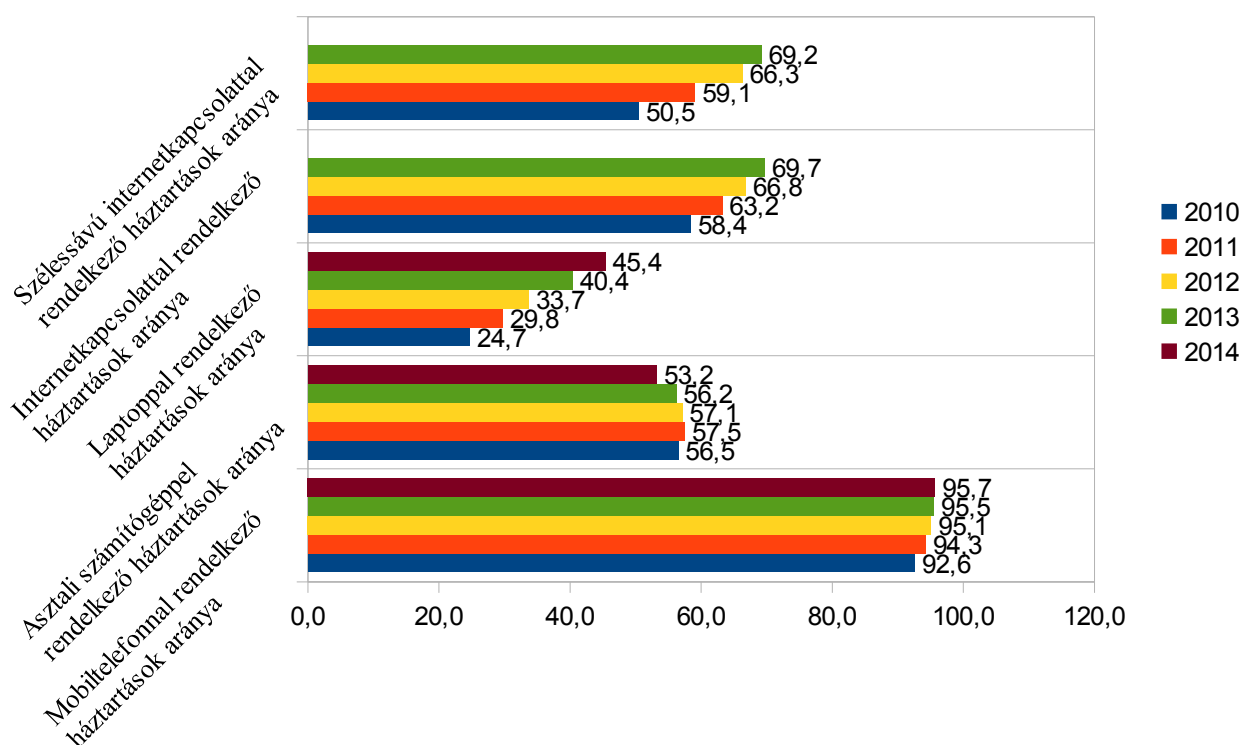
Az internet-előfizetések száma hozzáférési szolgáltatások szerint (2011–2015)

Az internet-előfizetések számának alakulásánál a hozzáférési szolgáltatások szerint, öt évet figyelembe véve, folyamatos növekedés figyelhető meg. A vezeték nélküli kapcsolat fontossága kerül előtérbe, és a mobilinternet különösen kedvelt lesz. Ezután a kábeltelevízió, majd xDSL-t használják leginkább.

Megjelentek és egyre szélesebb körben terjednek a hordozható, olvasásra is alkalmas mobil eszközök. Az e-dokumentumok nagy számban tölthetők le a világhálóról.

Háztartások info-kommunikációs eszközellátottsága és egyéni használat jellemzői

A háztartások info-kommunikációs eszközeinek száma jelentősen nő, az asztali számítógépekről áthelyeződik a hangsúly, a laptop, mobiltelefon és tablet használat felé, és az internetkapcsolatnál megnő a széles sávú internetkapcsolat iránti igény. A könyvtárnak is meg kell felelnie az új igényeknek. pl.: technikai eszközök, és szoftverek beszerzésével.

A könyvtár fontosnak tartja, hogy digitalizálja a gyűjteményében levő kulturális tartalmakat, és online hozzáférést biztosítson ezekhez a tartalmakhoz. A Sopron Megyei Jogú Város Integrált településfejlesztési stratégia 2014-2020 szerint: „A levéltár és könyvtár által megkezdett, értékmentő dokumentum digitalizálás folytatása jelenleg csak bizonytalan pályázati forrásokból valósulhat meg”.

Napjaink valósága az interneten történő ügyintézés, melyet a kormányzat e-közigazgatásra való törekvése is előmozdít. Az E-Magyarország pontok hálózatának nagy szerepe van abban, hogy az állampolgárok el tudják intézni hivatalos ügyeiket, információt és segítséget kapnak az ügyintézéshez. A könyvtár egyben E-Magyarország pont is, ahol nemcsak a technikai eszközök, de a jól képzett munkaerő is rendelkezésre áll.

Az e-book-ok kiadása és vásárlási forgalma ugrásszerűen növekszik, a könyvtár előtt álló feladat az e-dokumentumok beszerzése és a kölcsönzés megoldása.

A könyvtárak közötti dokumentum cserében is mindinkább az elektronikus formák kerülnek előtérbe. Megfelelő technikai eszközök beszerzésével, a munkatársak képzésével és új szolgáltatásstratégiával kell felkészülni.

A honlapot egyre többen veszik igénybe, gyorsan nő az online-szolgáltatásokat igénybe vevő használók száma.

A könyvtári szolgáltatások elérhetők a világhálón, a 24 órás elérés, a tartalmak folyamatos frissítése, használói elvárás, akárcsak a honlap tartalmának okos telefonokon való elérése.

Az integrált könyvtári rendszerrel valósul meg a munkafolyamatok gépesítése, és az online elérésű katalógus szinte azonnali frissítése.

A HUNTEKA integrált könyvtári rendszert használ, mely integrált megoldást kínál a munkafolyamatok teljes körű támogatására. A hagyományos könyvtári alapfunkciókon túl lehetőséget biztosít olyan feladatok ellátására is, mint amilyen a digitális tartalomszolgáltatás, archiválás, a webes publikálás vagy a komplex közgyűjteményi portál építése, üzemeltetése.

A könyvtári munkát egyéb technikai berendezések is segítik, mint a vonalkód nyomtatók és leolvasók, a lopás gátló berendezések – biztonsági kapu –, fénymásolók, nyomtatók, laptömbek.

A hátrányos helyzetű, speciális igényekkel bíró emberek számára is kínál, a használatot megkönnyítő technikai eszközöket: Braille olvasó, indukciós hurok...stb..

2.2.6. Jogi tényezők

A könyvtár fenntartása, működése/működtetése, a gazdálkodásától kezdődően minden munkafolyamataig jogszabályok betartásával történik.

Alapvetően az 1997. évi CXI. és az annak módosításáról szóló 2012. évi CLII. törvénynek megfelelően működik, tekintve feladatait, fenntartását, finanszírozását és együttműködését. Kiemelkedő befolyással bír a könyvtár működésére az Államháztartási törvény, a költségvetési szervek jogállásáról és gazdálkodásáról szóló törvényi szabályozás, valamint a helyi önkormányzatokról szóló törvény, és a foglalkoztatási szabályok (MT. és Kjt.) is.

A könyvtári törvény kimondja, hogy a könyvtárhasználat joga mindenkit megillet, alapjog és ennek azért van kiemelt jelentősége, mert a könyvtár közfeladatot lát el.

A könyvtár, mint szervezeti forma: intézmény, költségvetési szerv, állami költségvetési forrásból gazdálkodik, létjogosultságát a kulturális törvény írja elő. Fenntartása a települési önkormányzat feladata, közvetlenül a költségvetését is a fenntartó határozza meg. A költségvetési szerv az államháztartás részét képező olyan jogi személy, amely a jogszabályban meghatározott és az alapító okiratában rögzített állami, önkormányzati feladatokat közérdekből és költségvetéséből gazdálkodva végez.

A miniszter hatásköre, hogy ellátja a könyvtári tevékenység és a nyilvános könyvtárak ágazati irányítását. Az Emberi Erőforrások Minisztériuma, azon belül pedig a Kultúráért Felelős Államtitkárság az, aki törvényalkotó hatáskörében előkészíti a könyvtárak szabályozásáról és finanszírozásáról szóló jogszabályokat, fejlesztési terveket, ajánlásokat, javaslatokat dolgoz ki, amelynek során a szervezeti felépítésben alá tartozó Közgyűjteményi Főosztály munkáját figyelembe veszi. Sajnálatos módon megszűnt a korábban létező, és csak a könyvtárakkal foglalkozó Könyvtári Főosztály.

A könyvtárak munkáját segíthetik nemzetközi szervezetek irányelvei, országos szakmai szervezetek iránymutatásai. Fontos az Emberi Erőforrások Minisztérium által működtetett szakfelügyelet

rendszer, amely az elvárt szakmaiságával szolgálja az egyes könyvtárak szakmai munkáját és segíti azok működését.

A könyvtári törvény 1997-ben született meg. Megjelenése óta számos módosító rendelkezést adtak közre. Lassan szükségessé válik a teljes törvény korszerűsítése.

A törvény által biztosított források mellett különböző pályázatok teremtenek lehetőséget a könyvtárak támogatására.

Az intézmény tevékenységét meghatározzák a belső szabályozások, a könyvtári jogszabályok, a foglalkoztatási és a szerzői jogi szabályok. A Könyvtár működése során kiemelt figyelmet kell, hogy fordítson az önkormányzat által kibocsátott helyi rendeletek, szabályok betartása.

Fontos, hogy kövesse a jogszabályok terén bekövetkező változásokat, hogy mindig a legfrissebb és hatályos rendelkezésekhez igazodjon.

A könyvtárra, mint intézményre vonatkozó jogszabályok:

Magyarország Alaptörvénye (2010. április 25.) Hatályos (2012. január 1-től)

2015. évi C. törvény (VII. 3.) Magyarország 2016. évi központi költségvetéséről

2011. évi CLXXXIX. törvény (XII.28.) Magyarország helyi önkormányzatairól

2008. évi CV törvény (2008.XII.15.) a költségvetési szervek jogállásáról és gazdálkodásáról

68/2013. (XII. 29.) NGM rendelet a kormányzati funkciók, államháztartási szakfeladatok és szakágazatok osztályozási rendjéről

2011. évi CXII. (VII. 26.) törvény az információs önrendelkezési jogról és az információszabadságról (személyes adatok védelme, kezelésük)

Könyvtári közfeladatot meghatározó egyéb jogszabályok

2011. évi CXC. (XII.29.) törvény a nemzeti köznevelésről

2013. évi V. (II.26.) törvény a Polgári Törvénykönyvről

Foglalkoztatási szabályok

150/1992. (XI.20.) Korm. rendelet a közalkalmazottak jogállásáról szóló 1992. évi XXXIII. törvény végrehajtásáról a művészeti, a közművelődési és a közgyűjteményi területen foglalkoztatott közalkalmazottak jogviszonyával összefüggő egyes kérdések rendezésére

1992. évi XXXIII. (VI.2.) törvény a közalkalmazottak jogállásáról

2/1993. (I.30.) MKM rendelet az egyes kulturális közalkalmazotti munkakörök betöltéséhez szükséges képesítési és egyéb feltételekről

2012. évi I. (I.6.) törvény a Munka törvénykönyvéről

Szerzői jogi szabályok

1999. évi LXXVI. (VI.6.) törvény a szerzői jogról

117/2004. (IV.28.) Korm. rendelet a szerzői jogról szóló 1999. évi LXXVI. törvény 38. §-ának (5) bekezdésében szabályozott szabad felhasználás esetében a nyilvánosság egyes tagjaihoz való közvetítés és a számukra történő hozzáférhetővé tétel módjának és feltételeinek meghatározásáról

Könyvtári jogszabályok

3/1975. (VIII.17.) KM-PM együttes rendelet a könyvtári állomány ellenőrzéséről (leltározásáról) és az állományból történő törlésről szóló szabályzat kiadásáról

7/1985. (IV. 26.) MM rendelet a könyvtári anyagok bejelentéséről

1997. évi CXL. törvény a muzeális intézményekről, a nyilvános könyvtári ellátásról és a közművelődésről

165/1999. (XI. 19.) Korm. rendelet az Országos Könyvtári Kuratóriumról

2013. évi CCXVII. (XII. 9.) törvény egyes kulturális tárgyú törvények módosításáról

1/2000. (I. 14.) NKÖM rendelet a kulturális szakemberek szervezett képzési rendszeréről, követelményeiről és a képzés finanszírozásáról

6/2001. (I. 17.) Korm. rendelet a könyvtárhasználókat megillető egyes kedvezményekről

14/2001. (VII. 5.) NKÖM rendelet a könyvtári szakfelügyeletről

18/2003. (XII. 10.) NKÖM rendelet a szomszédos államokban élő magyarokról szóló 2001. évi LXII. törvény hatálya alá tartozó személyeket megillető kulturális kedvezményekről

73/2003. (V. 28.) Korm. rendelet az Országos Dokumentum-ellátási Rendszerről

2004. évi CXXXVII. (XII.28.) törvény a Nemzeti Audiovizuális Archívumról

6/2000. (III. 24.) NKÖM rendelet a Könyvtári Intézet jogállásáról

12/2010. (III. 11.) OKM rendelet a Minősített Könyvtár cím és a Könyvtári Minőségi Díj adományozásáról

19/2010. (IV. 23.) OKM rendelet a kulturális szakértői tevékenység folytatásának feltételeiről és a kulturális szakértői nyilvántartás vezetéséről

22/2005. (VII.18.) NKÖM rendelet a muzeális könyvtári dokumentumok kezelésével és nyilvántartásával kapcsolatos szabályokról

12/2010. (III. 11.) OKM rendelet a Minősített Könyvtár cím és a Könyvtári Minőségi Díj adományozásáról

14/2011. (IV. 7.) NEFMI rendelet a nyilvános haszonkölcsönzésért a szerzőt megillető díj megállapításához és felosztásához szükséges adatokról, valamint az adatszolgáltatásra kötelezett nyilvános könyvtárakról

39/2013. (V. 31.) EMMI rendelet a Könyvtárellátási Szolgáltató Rendszer működéséről

30/2014. (IV. 10.) EMMI rendelet az országos múzeum, az országos szakmúzeum, a nemzeti könyvtár, az országos szakkönyvtár és az állami egyetem könyvtárának kiemelt feladatairól

120/2014. (IV. 8.) Korm. rendelet a nyilvános könyvtárak jegyzékének vezetéséről

2015. évi LXXV. törvény a megyei könyvtárak és a megyei hatókörű városi múzeumok feladatának ellátását szolgáló egyes állami tulajdonú vagyontárgyak ingyenes önkormányzati tulajdonba adásáról

2012/2015. (XII. 29.) Korm. Határozat az internetről és a digitális fejlesztésekről szóló nemzeti konzultáció (InternetKon) eredményei alapján a Kormány által végrehajtandó Digitális Jólét Programjáról

3. Átfogó célok

A könyvtárunk minőségi szolgáltatásaival a helyi társadalom megkerülhetetlen információs és kulturális alapintézménye, közösségi tér. Tevékenységünket egységes színvonalon, megfelelő informatikai háttérrel és jól képzett munkatársakkal érjük el. Támogatjuk a formális és informális tanulást és a szabadidő hasznos eltöltését.

4. Kiemelt stratégiai célok

4.1. Minőségfejlesztés a könyvtárban

4.1.1. Belső partneri kapcsolatok

A szakképzett munkaerő megtartása és a munkatársi létszám bővítése megfelelő szakmai kompetenciával rendelkező kollégákkal. A szervezeti kultúra fejlesztése.

Beavatkozások

- Szervezeti kultúra kérdőíves vizsgálata
- Konfliktuskezelés technikájának elsajátítása
- Csapatépítő alkalmak szervezése
- Belső kommunikációs stratégia megalkotása
- Munkaköri leírások felülvizsgálata
- A munkatársak teljesítménymérésének kidolgozása
- Az intézményi motivációs rendszer kidolgozása, bevezetése
- Tudásmegosztás rendszerének kiépítése
- Intézményi tudástérkép elkészítése
- Továbbképzési terv készítése
- Belső továbbképzések
- Belső tudásbázis

4.1.2. Külső partnerkapcsolatok

Szolgáltatásaink fejlesztése a külső partnereink igénye szerint történik az esélyegyenlőségi elvek figyelembe vételével. Szélesítjük az együttműködésünket más intézményekkel és szervezetekkel, új felhasználói rétegeket érünk el.

Beavatkozások

- Külső partnerlista összeállítása

- Partnerek, potenciális partnerek elvárásainak, véleményének megismerése
- Panaszkezelési szabályzat elkészítése
- Együttműködési megállapodások megkötése

4.1.3. Folyamatszabályozás

Működésünket tudatosan, jól megtervezett, ellenőrzött és dokumentált minőségirányítási rendszerben végezzük. Célunk a munkafolyamatok azonosítása, pontos leírása, folyamatos fejlesztése, ellenőrzése, javítása és a felelősségi körök megállapítása.

Beavatkozások

- Folyamatok azonosítása, folyamatgazdák kijelölése.
- Folyamatábrák, leírások elkészítése, ellenőrzőpontok kijelölése.
- Kockázatelemző módszerek alkalmazása
- PDCA elv gyakorlati alkalmazása

4.1.4. Külső kommunikáció

Intézményünk értékeinek, szolgáltatásainak megismertetése, presztízsének növelése annak érdekében, hogy a könyvtár elfoglalhassa méltó helyét a város kulturális életében.

Beavatkozások

- Külső kommunikációs stratégia kidolgozása

4.2. Infrastruktúra

4.2.1. A meglévő épület bővítésével új terek kialakítása (közösségi tér)

Funkcionális, modern, olvasóbarát teret alakítunk ki a kor követelményeinek megfelelően.

Beavatkozások

- A használók elvárásainak megismerése
- Lehetőségek felmérése, tervek készítése
- Források biztosítása

4.2.2. Modern technológiai fejlődéssel lépést tartani

Minél szélesebb körben hozzáférhetővé tesszük a könyvtár értéknövelt szolgáltatásait, bővítjük az online funkciókat az esélyegyenlőségi elvek figyelembe vételével. Lépést tartunk a technikai fejlődéssel (e-könyv, mobilbarát honlap, weboldal fejlesztése stb.).

Beavatkozások

- Források, fejlesztések figyelemmel kísérése
- Belső képzés

4.3. Szolgáltatások

4.3.1. Az integrált könyvtári rendszer karbantartása, fejlesztése

A rendszer pontos, megbízható adatokat szolgáltatson a könyvtár dokumentumairól. A könyvtár muzeális gyűjteményének feltárása. A helyi vonatkozású cikkek adatbázisának folyamatos építése.

Beavatkozások

- Belső erőforrások átcsoportosítása, létszámbővítés és munkaszervezés
- A Széchenyi Gyűjtemény megfelelő elhelyezésének biztosítása
- A Régi Könyvek Beviteli Szabályzatának kidolgozása

4.3.2. Az olvasási kultúra és a digitális írástudás fejlesztése

Az intézmény kiemelt célja az olvasási kultúra és a digitális írástudás fejlesztése. A könyvtár támogatja a formális és nem formális tanulást, speciális programok segítségével a digitális szakadék csökkentése és a felzárkóztatás érdekében.

Beavatkozások

- Igényfelmérés, tervkészítés az életkori sajátosságok alapján, programkidolgozás
- Együttműködés kialakítása az érdekeltekkel
- Könyvtárhasználati órasorozatok kidolgozása és kiajánlása
- Csatlakozás az országos olvasásnépszerűsítő programokhoz

4.3.3. Digitális tartalomszolgáltatás fejlesztése

A helyi vonatkozású digitális tartalomszolgáltatás elindítása.

Beavatkozás

- Együttműködési megállapodás kidolgozása a Dr. Kovács Pál Megyei Könyvtár és Közösségi Térrel
- Új szolgáltatás bevezetése, népszerűsítése

4.3.4. Fiókkönyvtári hálózat bővítése

A város új lakóövezeteiben élők igényeinek megfelelő szolgáltatás bevezetése.

Beavatkozások

- Egyeztetés a fenntartóval
- A lehetséges helyiség megtalálása
- Használati szerződés megkötése
- A működés feltételeinek biztosítása
- Az új szolgáltatás népszerűsítése
- A bevezetett szolgáltatás értékelése, szükség szerinti módosítása

5. Záró rendelkezések

A fenti stratégiai tervet a munkatársak széleskörű bevonásával a MIT állította össze, amelyet az igazgató jóváhagyása után a SMJV Kulturális és Oktatási Bizottsága fogad el.

A Széchenyi István Városi Könyvtár stratégiai terve 2016. július 1. lép életbe.

A stratégiai terv alapján évente részletes cselekvési terv készül. A cselekvési tervek alapján készülnek az éves beszámolók.